

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради

УДУ імені Михайла Драгоманова

«30» березня 2023 р.

Протокол № 4

Проректор з наукової роботи

професор Григорій ТОРБІН

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

СТРАТЕГІЇ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ

(назва дисципліни)

Освітньо-наукової програми доктор філософії PhD

(назва освітнього рівня)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

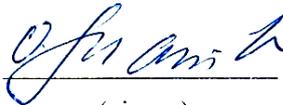
спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

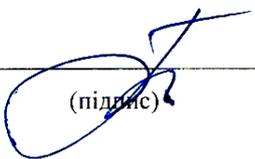
(код і назва спеціальності)

Київ 2023

Розробник програми:

Неїжпапа Л.С. - кандидат педагогічних наук, доцент

Гарант освітньо-наукової програми Матвієнко О.В.
(підпис)

Завідуюча відділом аспірантури Боднар К.А.
(підпис)

I. Опис дисципліни
Шифр дисципліни СВ 04

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка	Кількість кредитів – 3		Методи навчання: словесні методи - бесіда, пояснення, лекції; наочні методи - демонстрування, ілюстрації.
Спеціальність – 011 Освітні, педагогічні науки.	Загальна кількість годин – 90		
	Денна	Заочна	
Освітній рівень – третій	Лекції:		
	20	20	
	Семінарські (практичні заняття)		
Вибіркова	20	20	
	Лабораторні заняття:		
Рік вивчення дисципліни – III рік	Індивідуальна робота		
	Самостійна робота		
Семестр – 5	50	50	
	Співвідношення аудиторних годин і годин СРС		
Тижневе навантаження – Аудиторне: 2 – Самостійна робота	40/50	40/50	Форма підсумкового контролю – залік
Мова навчання – українська			

1.1.Предмет вивчення навчальної дисципліни – це закономірності розвитку та становлення особистості в сучасному суспільстві шляхом самопізнання, світорозуміння, самовизначення.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна пов'язана з курсами «Актуальні проблеми дослідження загальної педагогіка та історія педагогіки», «Актуальні проблеми виховання зростаючої особистості в сучасних соціокультурних умовах», «Наукометрія та науково-організаційна діяльність».

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання варіативного ОК «Стратегії особистісного розвитку» є формування у здобувачів ступеня доктора філософії систематизованих уявлень, теоретичних знань та практичних умінь, які сприятимуть особистісному становленню та розвитку, допоможуть розібратись в складних життєвих ситуаціях, зробити усвідомлений вибір, та дозволять їм адекватно і ефективно використовувати отримані знання в своїй професійній діяльності та повсякденному житті.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Стратегії особистісного розвитку» є: ознайомлення з умовами становлення і розвитку особистості; формування здатності оцінювати власну поведінку, визначати власну позицію в системі життєвих цінностей; сприяти формуванню навичок самоорганізації, свідомої побудови професійної та життєвої траєкторії; підвищити інформаційний та культурний рівень, розширити та поглибити світогляд.

II. Основні результати навчання та компетенції, які вони формують:

№ зп	Результати навчання	Компетентності
1	ПРН 7 Здійснювати професійну науково-педагогічну діяльність у вищій школі, у наукових структурах/закладах, формулювати зміст, цілі навчання, обирати способи їх досягнення, форми контролю, оцінювання; розробляти й вдосконалювати освітні програми; користуватися нормативно- правовими і програмно-методичними документами, що визначають роботу в науковій установі та закладі освіти; визначати мету інноваційної діяльності, обґрунтовувати необхідність внесення запланованих змін у наукову роботу; впроваджувати інноваційні прийоми в педагогічному процесі.	ФК 1 Здатність здобувати наукові знання за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, конструювати концепцію науково-педагогічного дослідження і розробляти методичні рекомендації щодо впровадження одержаних результатів дослідження у галузі 01 Освіта Педагогіка; орієнтуватися в сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, актуальних тенденціях освітньої політики в Україні, застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення зарубіжної й вітчизняної освіти та педагогіки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
2	ПРН 14 Демонструвати уміння та навички створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях; брати участь у наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію на конференціях, семінарах та форумах.	ФК 10 Здатність ініціювати розробку та реалізацію інноваційних і проектних технологій в освітньому процесі ЗВО шляхом співпраці в регіональному та міжнародному середовищі, здатність працювати в міжнародному контексті, бути критичним ісамокритичним.
3	ПРН 15 Демонструвати готовність до навчання упродовж життя, здатність адаптуватись до нових умов, до самоорганізації професійної діяльності; уміти визначати рівень особистісного і професійного розвитку, формувати програми самовдосконалення і саморозвитку.	ФК 8 Здатність до вивчення та модернізації існуючих виховних систем та технологій у вітчизняній та зарубіжній педагогіці, розуміння процесів становлення особистості у процесі виховання та самовиховання, до аналізу соціокультурного середовища, проблем виховання особистості на різних вікових етапах, здійснювати особистісно орієнтований підхід до виховання дітей і молоді в умовах шкільної і позашкільної освіти, демонструвати навички розв'язання педагогічних конфліктів у різноманітних ситуаціях.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма)					Кількість годин (заочна і вечірня форма)				
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС
Модуль 1. Особистісний розвиток як життєтворча потреба людини											
1.1	Сутність та структура особистості	4	2	2		5	4	2	2		5
1.2	Особистісний розвиток та формування особистості	4	2	2		5	4	2	2		5
1.3	Роль спрямованості особистості в її розвитку	4	2	2		5	4	2	2		5
Разом за модулем 1		12	6	6		15	12	6	6		15
Модуль 2. Стратегії розвитку духовної та інтелектуальної сфери особистості											
2.1	Духовний розвиток особистості	4	2	2		5	4	2	2		5
2.2	Стратегії розвитку творчого потенціалу особистості	4	2	2		5	4	2	2		5
2.3	Проблема розвитку інтелектуального особистісно-наукового потенціалу особистості	4	2	2		5	4	2	2		5
Разом за модулем 2		12	6	6		15	12	6	6		15
Модуль 3. Професійне розвиток та самореалізація особистості											
3.1	Тема 7. Стратегія професійного розвитку та професійної ідентичності особистості	4	2	2		5	4	2	2		5
3.2	Тема 8. Характеристика стратегії самопізнання та самооцінювання особистості	4	2	2		5	4	2	2		5
3.3	Тема 9. Стратегія особистісного та професійного	4	2	2		5	4	2	2		5

	вдосконалення									
3.4	Тема 10. Сутність стратегії самоменеджменту особистості	4	2	2		5	4	2	2	5
	Разом за модуль 3	16	8	8		20	16	8	8	20
	Усього годин	40	20	20		50	40	20	20	50

IV. Зміст дисципліни

№ з/п	3.1. Назва модулів, тем та їх зміст	Кількість годин	
		всього	в т.ч. лекцій
1.	Модуль 1. Особистісний розвиток як життєтворча потреба особистості		
1.1	Тема 1. Сутність та структура особистості <i>Зміст теми:</i> Проблема людини та її сутності в суспільстві. Визначення понять „людина”, „індивід” „особистість”, „індивідуальність”. Фактори, що впливають на формування і розвиток особистості. Співвідношення біологічного і соціального в процесі формування особистості. Компоненти „Я”-образу”: когнітивний, емоційно-оцінний, поведінковий. Структура особистості за Л.С. Рубінштейном: „Я хочу”, „Я можу”, „Я є”. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 3; 6; 8; 10.	2	2
1.2.	Тема 2. Особистісний розвиток та формування особистості <i>Зміст теми:</i> Сутність особистісного розвитку. Основні закономірності процесу розвитку. Взаємозв'язок психічного розвитку і розвитку особистості. Психодинамічний напрямок щодо становлення і розвитку особистості (З. Фрейд, Юнг, А. Адлер, Е. Еріксон та ін.). Напрями розвитку людини (анатомо-фізіологічний, психічний, соціальний). Основні процеси розвитку особистості: адаптація, індивідуалізація і інтеграція. Фактори особистісного розвитку (спадковість, середовище, виховання) та їх вплив на розвиток людини. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 3; 4; 5; 12; 14.	2	2
1.3.	Тема 3. Роль спрямованості особистості в її розвитку <i>Зміст теми:</i> Рушійні сили розвитку особистості. Спрямованість особистості як система стійких мотивів, що спонукають людину до діяльності (Л. І. Божович). Форми прояву спрямованості. Неусвідомлювані мотиви: потяги і установки; усвідомлені мотиви: бажання, інтереси, схильності, ідеали, світогляд, переконання. Види спрямованості: спрямованість на взаємодію, ділова спрямованість, спрямованість на себе. Ціннісні орієнтації як змістовна характеристика спрямованості (М. Рокич). Термінальні та інструментальні цінності. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 3; 5; 8; 9.	2	2

2 2.1.	Модуль 2. Стратегії розвитку духовної та інтелектуальної сфери особистості Тема 4. Духовний розвиток особистості <i>Зміст теми:</i> Духовність як визначальна характеристика людини. Прояви людської духовності. Духовний світ людини, його складність і неповторність. Багатство духовного світу як показник рівня розвитку людини. Бездуховність та її прояви. Цінність та самоцінність людини. Гуманізм та антигуманізм. «Золоте правило» моралі. Ознаки духовності та їх прояви у поведінці. Психолого-педагогічні умови формування духовних потреб особистості. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 6; 8; 12; 14.</i>	2	2
2.2.	Тема 5. Стратегії розвитку творчого потенціалу особистості <i>Зміст теми:</i> Характеристика творчого потенціалу особистості як інтегральної сукупності знань, умінь, здібностей та переконань особистості, які спонукають її до творчої самореалізації та саморозвитку. Інтелектуальні здібності і можливості. Ефективне використання свого інтелектуального потенціалу. Характеристики рівнів інтелектуального розвитку. Творче мислення і творчий підхід до розв'язання пізнавальних проблем. Основні напрями оптимізації стратегії розвитку творчого потенціалу особистості в умовах глобальної трансформації людства. Прийоми і методи самоорганізації в пізнавальній діяльності. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 6; 8; 11.</i>	2	2
2.3.	Тема 6. Проблема розвитку інтелектуального особистісно-наукового потенціалу особистості <i>Зміст теми:</i> Інтелектуальні здібності і можливості. Ефективне використання свого інтелектуального потенціалу. Характеристики рівнів інтелектуального розвитку. Особистісно-науковий потенціал особистості: зміст та структура. Психологічні чинники наукового потенціалу особистості. Умови та механізми розвитку наукового потенціалу особистості. Наукова діяльність та наукова творчість як взаємопов'язані процеси. Культурологічний підхід по визначенню умов розвитку наукового потенціалу. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: 3; 4; 5; 10.</i>	2	2
3 3.1.	Модуль 3. Професійне розвиток та самореалізація особистості Тема 7. Стратегія професійного розвитку та професійної ідентичності особистості <i>Зміст теми:</i> Характеристика професійного розвитку особистості. Основні підходи до розвитку професіонала, що є результатом формування особистості у професійній діяльності, професійних взаємодіях та особистісному просторі. Професійна соціалізація як психологічна передумова і форма реалізації професійного розвитку особистості. Критерії та рівні професіоналізму. Професійна майстерність як вищий рівень професійного розвитку особистості. <i>Рекомендовані інформаційні джерела: 4; 5; 6; 9; 11.</i>	2	2

3.2.	Тема 8. Характеристика стратегії самопізнання та самооцінювання особистості <i>Зміст теми:</i> Сутність проблеми самопізнання. Змістом стратегії самопізнання є актуалізовані взаємозв'язки процесів самопізнання та оволодіння професійною індивідуальністю. Психологічні чинники самопізнання. Складові стратегії самопізнання: життєвий успіх, глибина індивідуальності, дійова індивідуальність, зовнішні ознаки професійної діяльності педагога. Самооцінювання як компонент самосвідомості людини. Взаємозв'язок самооцінки та почуття власної гідності. Самооцінка як регулятор спілкування, поведінки, життєдіяльності. Структура самооцінки: когнітивний та емоційний компоненти.. <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 4; 5; 6; 14.	2	2
3.3.	Тема 9. Стратегія особистісного та професійного вдосконалення <i>Зміст теми:</i> Самовдосконалення як потреба особистості. Прагнення до професійного самовдосконалення. Уміння оцінювати свої професійні перспективи та розвивати свої професійні можливості. Працевлаштування: резюме, рекомендації, особливості проходження співбесіди. Професійна майстерність. Акмеологія. Прагнення до акмеологічного зростання. Професійне здоров'я: його складові та шляхи вдосконалення. Профілактика професійного вигорання. Проектування професійної кар'єри. Самопізнання та самоаналіз як основа розуміння своєї особистості. Самовдосконалення та прагнення до особистісного зростання як умова життєвого благополуччя і гармонії <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 5; 6; 12; 14.	2	2
3.4.	Тема 10. Сутність стратегії самоменеджменту особистості <i>Зміст теми:</i> Самоменеджмент як процес проектування зовнішнього соціального середовища в інтересах суб'єкта. Основи формування само менеджменту: висока мотивація самостійності у пізнанні, актуалізація потреби мати власну позицію, заохочення та розробка перспектив росту. Складові самоменеджменту: самоуправління, самоорганізація, саморегуляція, самовиховання. Моделювання самоменеджменту <i>Рекомендовані інформаційні джерела:</i> 5; 6; 13; 14.	2	2

4.2. Плани практичних занять

Модуль І. Особистісний розвиток як життєтворча потреба особистості

Тема 1. Життєтворчий розвиток особистості

1. Проаналізувати взаємозв'язок основних процесів людського життя.
2. Розкрити виміри людського життя.
3. Порівняти процеси гармонії та дисгармонії особистості та їх вплив на особистісний розвиток.
4. Визначити сутність процесу вибору особистістю свого життєвого шляху та його корекція

Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 6; 8;.

Тема 2. Стратегія та життєве проектування особистості.

1. Визначити поняття та моделі життєвих стратегій.
2. Проаналізувати поняття життєвого проекту та формування індивідуально-особистісної картини світу.
3. Побудувати життєвого кредо та перспективи.
4. Самоконтроль особистості як вияв активного ставлення до життя

Рекомендовані інформаційні джерела: 3; 5; 7; 12; 14.

Тема 3. Вплив міжособистісних стосунків та становлення особистості

1. Охарактеризувати поняття міжособистісних стосунків, їх особливості та класифікація.
2. Визначити вплив міжособистісних стосунків на настрій, самопочуття, здоров'я людей та успішність їх діяльності.
3. Проаналізувати вибірковість людських взаємин. Сумісність і несумісність, симпатія й антипатія між людьми.
4. Узагальнити причини ускладнення і шляхи поліпшення міжособистісних стосунків.

Рекомендовані інформаційні джерела: 3; 5; 7; 8; 11.

Модуль II. Стратегії розвитку духовної та інтелектуальної сфери особистості

Тема 4. Мотиваційні детермінанти духовного розвитку особистості

1. Проаналізувати мотиваційну сферу та її роль у духовному розвитку особистості.
2. Визначити потреби в духовному розвитку особистості
3. Дослідження особливостей мотиваційної сфери особистості в контексті її духовного розвитку.
4. Узагальнити психолого-педагогічні умови формування духовних потреб особистості

Рекомендовані інформаційні джерела: 2; 3; 5; 7.

Тема 5. Розвиток комунікативних здібностей особистості

1. Визначити основні поняття теорії спілкування та роль спілкування в розвитку особистості.
2. Проаналізувати потреби людей у спілкуванні та рівні спілкування.
3. Охарактеризувати бар'єри спілкування та якості, необхідні для ефективного спілкування. Правила ефективного слухання.
4. Обґрунтувати значення культури мовлення: вплив особливостей спілкування на здоров'я та психологічний стан людини

Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 4; 7; 10; 12.

Тема 6. Розвиток ціннісно-мотиваційної сфери особистості

1. Визначити сутність понять мотивація, цінність, мотиваційна сфера.
2. Охарактеризувати структуру мотиваційної сфери особистості
3. Проаналізувати класифікацію груп потреб за Маслоу.
4. Охарактеризувати систему ціннісних орієнтацій.

Рекомендовані інформаційні джерела: 1; 2; 6; 7; 11; 13.

Модуль III. Професійне розвиток та самореалізація особистості

Тема 7. Професіоналізм та професійна компетентність як чинники професійного становлення фахівця

1. Проаналізувати сутність понять «професіоналізм» та «професійна компетентність».
2. Визначити види професійної компетентності.
3. Охарактеризувати педагогічний професіоналізм діяльності викладача.

4. Запропонувати критерії та рівні професіоналізму педагога
Рекомендовані інформаційні джерела: 5; 7; 9; 11; 14.

Тема 8. Розвиток професійної ідентичності у фахівців

1. Проаналізувати наукові трактування поняття «професійна ідентичність».
2. Визначити особливості формування професійної ідентичності у майбутніх фахівців.
3. Охарактеризувати компоненти професійної ідентичності.
4. Обґрунтувати роль професійної ідентичності у формуванні соціального здоров'я особистості

Рекомендовані інформаційні джерела: 5; 7; 10; 13.

Тема 9. Формування та розвиток самооцінки особистості

1. Визначити сутність понять самооцінка особистості, її види.
2. Узагальнити механізми самооцінки особистості.
3. Прослідкувати залежність самооцінки та рівня домагань.
4. Запропонувати етапи формування самооцінки у дітей.

Рекомендовані інформаційні джерела: 5; 6; 7; 11; 14.

Тема 10. Стратегія особистісного та професійного вдосконалення

1. Визначити сутність і зміст процесу вдосконалення особистості.
2. Охарактеризувати проблеми професійного вдосконалення та самореалізації особистості в сучасних умовах.
3. Класифікувати форми самореалізації особистості.
4. Основні етапи та рівні професійного самовдосконалення
5. Узагальнити взаємодію процесів творчості і вдосконалення особистості.

Рекомендовані інформаційні джерела: 2; 3; 4; 9; 10.

4.3. Організація самостійної роботи студентів

Модуль I. Особистісний розвиток як життєтворча потреба особистості

1. Дослідити взаємозалежність категорій свободи та відповідальності особистості і підготувати тези на тему: «Місце свободи та відповідальності в особистісному розвитку».
2. Визначити стратегічні життєві цілі особистості (заповнити таблицю).

Сфера життя	Стратегічна (життєва) мета	Конкретні види діяльності
Особистий розвиток		
Сім'я		
Робота		

3. Скласти словник за поданими темами до модуля (10 термінів).

Модуль II. Стратегії розвитку духовної та інтелектуальної сфери особистості

1. Визначити творчі якості особистості як передумови її творчих можливостей (заповнити таблицю).

Підсистема спрямованості	Підсистема характерологічних особливостей особистості
- позитивне уявлення про себе, бажання пізнати себе; -	- сміливість; ☐ - готовність до ризику; -
Підсистема творчих умінь	Підсистема індивідуальних особливостей психічних процесів

- проблемне бачення;	- альтернативність мислення;
-	-

2. Скласти картотеку літературних джерел присвячених культурного розвитку особистості (15 джерел).
3. Скласти словник за поданими темами до модуля (10 термінів).

Модуль III. Професійне становлення як важлива складова особистісного розвитку

1. Визначити напрями самовдосконалення (заповнити таблицю).

Я сьогодні	
Я у майбутньому	

2. Запропонувати план професійного розвитку
 Мої професійні цілі _____
 Моя головна мета _____
 Шляхи і засоби досягнення цілей _____
 Перешкоди, що можуть виникнути на шляху до мети _____
3. Скласти словник за поданими темами до третього модуля (10 термінів).

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування.

Методи письмового контролю: Тестові завдання, творча робота, захист мультимедійної презентації.

Модуль I. Особистісний розвиток як життєтворча потреба особистості

Приклади тестових завдань:

1. Знайдіть відповідності між поняттям і визначенням та з'єднайте їх стрілками:

А – специфічні риси, властиві певній особі, організму, завдяки сполученню спадкоємних і придбаних властивостей. **1** – особистість;

Б – людину як окремого представника людського роду, будь-якої соціальної спільності. **2** – індивідуальність;

В – стійка система соціально значимих рис, що характеризують індивіда як члена того чи іншого суспільства. **3** – індивід

2. Назвіть блоки характеристик у структурі особистості:

1. біологічний блок;
2. особистісний блок;
3. педагогічний блок;
4. фізіологічний блок;
5. психологічний блок;
6. соціальний блок;
7. соціально-психологічний блок;
8. комунікативний блок

3. Якого поняття подане тлумачення?

..... - це процес становлення і формування її особистості під впливом зовнішніх і внутрішніх, керованих і некерованих факторів, серед яких цілеспрямоване виховання і навчання відіграє провідну роль.

4. Основними напрямками розвитку людини є:

1. біологічний
2. анатомо-фізіологічний
3. професійний
4. соціологічний
5. психічний;
6. медичний
7. побутовий
8. соціальний.

5. Назвіть фактори розвитку особистості: _____

6. Закінчіть твердження: *Форми прояву спрямованості. Неусвідомлювані мотиви: потяги і установки; та ..... усвідомлені мотиви:* _____

7. Визначте три групи потреб:

1. соціальні
2. раціональні.
3. біологічні,
4. життєві
5. комунікативні
6. ідеальні потреби
7. естетичні
8. духовні

8. Види спрямованості: _____

Модуль II. Стратегії розвитку духовної та інтелектуальної сфери особистості

Підготувати творчу роботу на тему: «Морально-ціннісні орієнтації здобувача ступеня доктора філософії».

Модуль III. Професійне становлення як важлива складова особистісного розвитку

Підготувати мультимедійну презентацію на тему: «Власна стратегія розвитку здобувача ступеня доктора філософії»

5.2. Форми і методи підсумкового контролю – *залік*.

5.3. *Критерії оцінювання знань студентів.*

Кожний модуль містить бали за поточну роботу здобувача освіти на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу. Модульний контроль знань здобувачів освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля. Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог: своєчасність виконання навчальних завдань; повний обсяг їх виконання; якість виконання навчальних завдань; самостійність виконання; творчий підхід у виконанні завдань; ініціативність у навчальній діяльності.

"Відмінно" (90-100 балів) - виставляється здобувачу освіти, якщо його відповідь на питання свідчить про глибокі, всебічні знання навчально-програмного матеріалу щодо наукових та практичних засад стратегій особистісного розвитку, основної й додаткової літератури, рекомендованої програмою дисципліни, який повно відповів на всі питання, а також показав здібності самостійно і творчо аналізувати та застосовувати практично основні засади стратегій особистісного розвитку.

"Добре" (70-89 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при виконанні питання з навчальної дисципліни «Стратегії особистісного розвитку» продемонстрував засвоєння навчально-програмного матеріалу. Оцінка "добре" виставляється здобувачам освіти, які показали достатні знання щодо соціально-педагогічної діяльності, здібність до

самостійного мислення та виконання практичних завдань, проте їх відповідь містила неточності, не має чіткої логіки подання матеріалу, не визначається креативністю.

"*Задовільно*" (60-69 балів) - виставляється здобувачу освіти, який, відповідаючи на питання, виявив знання основного програмного матеріалу щодо застосування основних засад особистісного розвитку і в обсязі який вимагає подальшого поглиблення знань для успішної роботи. Оцінка "*задовільно*" виставляється тим здобувачам освіти, які допустили помилки (неточності) при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Стратегії особистісного розвитку» або мають потенційні можливості (резерви) для їх засвоєння під керівництвом викладача.

"*Незадовільно*" (0-60 балів) - виставляється здобувачу освіти, який при відповіді на питання з навчальної дисципліни «Стратегії особистісного розвитку» допустив серйозні помилки, не показав знань з навчально-програмного матеріалу.

VI. Навчально-методична картка дисципліни

Міститься у Додатку А.

VII. Основні й допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Бех І.Д. Особистість у просторі духовного розвитку [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України. К.: Академвидав, 2012. 256 с.

2. Варій М.Й. Психологія особистості Навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів ; Львівський держ. ун-т внутр. справ. Київ : Центр навчальної літератури, 2008.

3. Жигір В. І. Професійна педагогіка : Київ : Кондор, 2012.

4. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. 430 с

5. Рибалка В. В. Аксиологічні основи психологічної культури особистості [Текст] : навчально-методичний посібник Акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих, Інститут обдарованої дитини АПН України, Укр. наук.-метод. центр практич. психології і соц. роботи. Чернівці : Технодрук, 2009. 228 с.

6. Степаненко І. В. Життєва компетентність особистості : філософсько-антропологічний та соціокультурний виміри : Монографія .Харків, 2011. - 220 с.

7. Стратегії формування творчої особистості: методи, прийоми, форми: колективна монографія / авт. кол.: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, Є. Р. Борінштейн, М. С. Гальченко, М. В. Ліпін, Д. В. Погрібна, Н. В. Савчук, О. А. Федорчук. Київ : Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2020. 320 с

8. Титаренко Т.М. Сучасна психологія особистості: навч. Посібник. 2-е вид. К.: Каравела, 2013. 372 с.

Допоміжні

9. Аксиологічні основи психологічної культури особистості: навчально-методичний посібник. К.: АПН України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих: Ін-т обдарованої дитини; АПН і МОН України, Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи, 2009. 326 с.

10. Вайнола Р. Х. Особистісний розвиток майбутнього соціального педагога в процесі професійної підготовки [Текст] : Монографія; за ред. С. О. Сисоєвої ; М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. Київ, 2008. 460 с.

11. Варій М. Й. Загальна психологія: Підручник / Для студ. психол. і педагог. спеціальностей. К.: «Центр учбової літератури». 2015. 968 с.

12. Життєва компетентність особистості: Науково-методичний посібник / За ред. Л.В. Сохань, І.Г. Єрмакова, Г.М. Несен К.: Богдана, 2003. 520 с.

13. Копець Л. В. Психологія особистості: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2007. 460 с.
14. Ліфарєва Н.В. Психологія особистості: Навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. 240 с.
15. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів К : Академвидав, 2003. 446 с.
16. Професійна кар'єра особистості в сучасних умовах: монографія / В.Т. Лозовецька. Київ, 2019. 279 с.
17. Савчин М. В. Педагогічна психологія : навчальний посібник / М. В. Савчин. - Київ : Академвидав, 2007. - 424 с.

Навчально-методична карта дисципліни «Стратегії особистісного розвитку»

Всього 90 год., Лекції – 20 год, Практичні-20 год. Самостійна робота - 50 год.. Залік

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX		
Модулі	Модуль 1			Модуль 2			Модуль 3				
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Дати											
Теоретичні розділи.	Модуль 1. Особистісний розвиток як життєтворча потреба особистості			Модуль 2. Стратегії розвитку духовної та інтелектуальної сфери особистості			Модуль 3. Професійний розвиток та самореалізація особистості				
Теми лекцій.	Сутність та структура особистості	Особистісний розвиток та формування особистості	Роль спрямованості особистості в її розвитку	Духовний розвиток особистості	Стратегії розвитку творчого потенціалу особистості	Проблема розвитку інтелектуального особистісно-наукового потенціалу особистості	Стратегія професійного розвитку та професійної ідентичності особистості	Характеристика стратегії самопізнання та самооцінювання особистості	Стратегія особистісного та професійного вдосконалення і	Сутність стратегії саоменеджменту особистості і	
Теми практичних занять	Життєтворчий розвиток особистості	Стратегія та життєве проектування особистості	Вплив міжособистісних стосунків та становлення особистості	Мотиваційні детермінанти духовного розвитку особистості	Розвиток комунікативних здібностей особистості	Розвиток ціннісно-мотиваційної сфери особистості	Професіоналізм та професійна компетентність як чинники професійного становлення фахівця	Розвиток професійної ідентичності у фахівців	Формування та розвиток самооцінки особистості	Стратегія особистісного та професійного вдосконалення	
Самостійна робота	Дослідити взаємозалежність категорій свободи та відповідальності особистості (підготувати тези). Визначити стратегічні (життєві) цілі особистості (заповнити таблицю). Скласти словник за поданими темами до модуля.			Визначити творчі якості особистості (заповнити таблицю). Скласти картотеку джерел присвячених культурного розвитку особистості. Скласти словник за поданими темами до модуля.			Визначити напрями самовдосконалення (заповнити таблицю). Запропонувати план професійного розвитку. Скласти словник до модуля.				
Види контролю	Тестові завдання			Творча робота			Захист мультимедійної презентації				
Залік											